

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ

**KOLEKCE LOŽNÍHO PRÁDLA „BAREVNÝ
SEN“**

**COLLECTION BED LINEN „COLOR
DREAM“**

LIBEREC 2012

ZDEŇKA FIŠAROVÁ

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Fakulta textilní

Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Zdeňka Fišarová**
Osobní číslo: **T09000514**
Studijní program: **B3107 Textil**
Studijní obor: **Textilní a oděvní návrhářství**
Název tématu: **Kolekce ložního prádla "Barevný sen"**
Zadávací katedra: **Katedra designu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

- 1) Inspirační a výtvarné studie.
- 2) Návrhové skici.
- 3) Materiálové a tvarové zkoušky.
- 4) Vlastní realizace kolekce ložního prádla doplněné oděvem na spaní.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 25

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Parramón, J.: Teorie barev, Svojtka a Vašut, 1995

Forťová, K.: Barvy v bytě, Era, 2005

Watermannová, G.: Barvy pro váš byt, Ikar, 2003

Buckley, A.: Barevná harmonie 2, Slovart, 2009

Prokopová, H.; Pidrová, H.: Ložnice, Era, 2008

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. A. Jitka Huňková

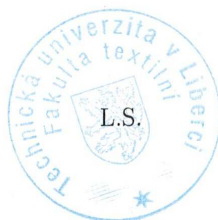
Katedra designu

Datum zadání bakalářské práce: 4. října 2011

Termín odevzdání bakalářské práce: 9. května 2012

prof. RNDr. Aleš Linka, CSc.

děkan



Ing. Renata Storová, CSc.

vedoucí katedry

V Jihlavě dne 26. března 2012

P r o h l á š e n í

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

Datum 11. 5. 2012

Podpis Zdeňka Fišarová

Poděkování

Úvodem této bakalářské práce bych ráda poděkovala všem, kteří mi zapůjčili potřebnou literaturu nebo mě jakkoli pomohli. Zejména děkuji mé vedoucí práce Mgr. art. Jitce Huňkové za rady a možnost podrobně prokonzultovat náplň práce. Dále bych chtěla poděkovat Ing. Petru Havelkovi za cenné připomínky k textům práce a v neposlední řadě také své rodině za finanční a psychickou podporu.

Anotace

Předložená bakalářská práce doprovázená textem a fotografiemi, prezentuje variantu ložního povlečení a oděvní kolekci nočního prádla zaměřenou na téma odpočinku, relaxace a spánku. Vybrané barvy jsou zvoleny s ohledem na jejich psychický vliv tak, aby na nás působily uklidňujícím dojmem. Střihy oděvní kolekce jsou ergonomicky navrženy pro splnění požadavků maximálního pohodlí a komfortu v době odpočinku a spánku, a zároveň jsou navrženy tak, aby byly designově zajímavé.

Klíčová slova

ložní povlečení, noční prádlo, barva, satén

Annotation

Submitted thesis compiling of text and photographs presents a variety of beddings and clothing collection of nightwear focused on the theme of rest, relaxation and sleep. The selected colours were chosen with regards to their psychological influence so that they had a calming impact. The cuts of clothing collection are designed ergonomically in order to fulfill not only a maximum comfort and luxury at the time of rest and sleep but also a design attractiveness.

Keywords

bedding, nightwear, colors, satin

1 Obsah

| | | |
|-----------|---------------------------------------|-----------|
| 1 | OBSAH..... | 6 |
| 2 | ÚVOD..... | 7 |
| 3 | INSPIRACE..... | 8 |
| 3.1 | SVĚTLO A BARVA..... | 8 |
| 3.2 | BAREVNÉ VIDĚNÍ..... | 8 |
| 3.3 | BARVY V PŘÍRODĚ..... | 9 |
| 3.4 | PSYCHOLOGIE BAREV..... | 10 |
| 3.5 | SYMBOLIKA BAREV..... | 12 |
| 3.6 | LOŽNÍ POVLEČENÍ..... | 14 |
| 3.7 | NOČNÍ PRÁDLO..... | 14 |
| 4 | VÝTVARNÝ VÝVOJ..... | 16 |
| 4.1 | BARVA..... | 16 |
| 4.2 | TVAR..... | 17 |
| 4.3 | MATERIÁL..... | 18 |
| 5 | REALIZACE..... | 20 |
| 5.1 | KONEČNÝ VZHLED LOŽNÍHO POVLEČENÍ..... | 20 |
| 5.2 | NÁVRHY LOŽNÍHO POVLEČENÍ..... | 20 |
| 5.3 | KONEČNÝ VZHLED NOČNÍHO PRÁDLA..... | 24 |
| 5.4 | NÁVRHY NOČNÍHO PRÁDLA..... | 25 |
| 5.5 | TECHNICKÝ POPIS..... | 28 |
| 5.5.1 | <i>Pyžamo.....</i> | 28 |
| 5.5.2 | <i>Noční košile č. 1.....</i> | 29 |
| 5.5.3 | <i>Noční košile č. 2.....</i> | 30 |
| 5.5.4 | <i>Ložní povlečení.....</i> | 31 |
| 6 | ÚDRŽBA..... | 32 |
| 7 | ZÁVĚR..... | 33 |
| 8 | SEZNAM CITACÍ..... | 34 |
| 9 | POUŽITÁ LITERATURA..... | 35 |
| 10 | PŘÍLOHY..... | 36 |

Úvod

V dnešní době, kterou lze charakterizovat zvyšujícími se nároky na pracovní vytíženost člověka, považuji za důležité věnovat se ve zvýšené míře času potřebnému k odpočinku, spánku, času k načerpání nových sil. Podle statistik za život prospíme průměrně až 24 let, což je celá jedna třetina života. Pro tuto činnost bychom měli mít vhodné prostředí, ve kterém k relaxaci dochází. Lze jej jistě přizpůsobovat dle požadavků člověka různými způsoby. Proto je tato bakalářská práce zaměřena na interiérové doplňky v ložnici - ložní povlečení a oděvní kolekci nočního prádla.

Důležitým prvkem celé práce je barevnost, která je zaměřená na odpočinek, spánek a relaxaci. Barvy jsou zvoleny tak, aby v nás vyvolávali pocit klidu a abychom se cítili příjemně v prostředí, ve kterém chceme odpočívat. Střihy oděvní kolekce jsou navrhovány, aby nijak nenarušovaly potřeby odpočinku a spánku. Použitý materiál je vybrán s ohledem na jeho typické vlastnosti.

3 Inspirace

3.1 Světlo a barva

Souvislostí mezi světlem a barvami se zabývali lidé, ještě před naším letopočtem. Aristoteles (384-322 př. n. l.) ve svém díle O smyslech napsal: „ Každá barva jest hybným činitelem toho, co skutečně jest průhledné, a v tom je její podstata. Proto také není bez světla viditelná a každá barva každého předmětu vidí se jen ve světle“.

Výrokem Aristotela, že světlo je průhledné a šíří se jako vlnky po vodní hladině, byl zahájen spor, zda je povaha světla vlnění či proud částic. Ve druhé polovině 17. století, spolu soupeřilo hned několik teorií o povaze světla. První teorie francouzského fyzika Pierra Gassendi (1592-1655) byla, že světlo se šíří nepředstavitelně velkou rychlostí v proudu drobných částic. Druhou teorii, o tom, že vesmír je vyplněn jakousi látkou, která tlačí na oči a díky tomu vzniká vidění, předložil francouzský filozof René Descartes (1596-1650). V roce 1690 holandský vědec Christiaan Huygens (1629-1695) uveřejnil vypracování vlnové teorie světla v knize Pojednání o světle. Že světlo tvoří vlny, vysvětlil na lomu světla při přechodu do vody. Činnost tohoto vědce byla však zastíněna Isaacem Newtonem (1642-1727). Ten vydal dílo Optika (úplný název: Optika čili traktát o odrazech, lomech, ohybech a barvách světla). „*Zde popisuje světlo jako proud částic.*“ [1, str. 9] Newtonova teorie byla nezpochybnitelná a považována za správnou.

Na začátku 19. století se stále více zpochybňovala Newtonova teorie pokusy Thomase Younga (1773-1827). Spory o tom zda má světlo povahu vlnovou či korpuskulární, vysvětlil nakonec až Albert Einstein. Vysvětlením, že světlo je elektromagnetické záření a jeho povaha je jak vlnová tak korpuskulární.

3.2 Barevné vidění

Je jisté, že bez světla by barvy nebyli a bez zdravého oka bychom barvy nedokázali rozpoznat. Jak tedy oko funguje?

Vysvětlení funkce oka se dříve různila. Ještě před naším letopočtem byla jedna z teorií, že oko vyzařuje paprsky z vnitřního ohně v nás. Tyto paprsky pak dopadají na okolní předměty a my díky tomu vidíme. Další názor byl ten, že se tyto paprsky ještě spojují se světlem denním a tvoří jedno tělo. „*Ovšem Aristoteles byl vnímavější, a tak se ptá, proč tedy nevidíme ve tmě, když je oko zdrojem světla.*“ [1, str. 15] Bohužel ani on nedokázal najít správnou odpověď. A tak tyto teorie zůstávaly nezodpovězené až do 17. století.

Teprve potom se našel člověk, který vše správně objasnil. Byl to vzdělaný jezuita Christoph Scheiner (1575-1670). Ten se začíná zabývat pokusy s okem čerstvě zabitého zvířete. Díky tomu přišel na správnou funkci oka, že světlo nevychází z oka, ale do oka přichází. To že člověk barevně vidí, nám objasňuje teorie Thomase Younga (1773-1829), který ve svých devětadvaceti letech, uveřejnil svou stat' „O teorii světla a barev“. Vysvětluje zde, že vnímání barev zajišťují tři druhy čípků v lidském oku. Ty se liší barevnými pigmenty a citlivostí k vlnovým délkám. Čípky vnímají červenou, zelenou a modrou barvu, které se v oku mísí a vzniká nepřeberné množství barev.

Pokud tedy člověk má všechny tři čípky v pořádku, říká se tomu trichromatické vidění. Poruchy barevného vidění jsou poměrně řídké, ale můžeme se s nimi setkat. Dichromatické vidění je, když mícháme pouze ze dvou základních barev a achromázie způsobuje jednobarevné vidění. Při deuteranopii je člověk citlivý na zelenou barvu a s červenou barvou mají problémy lidé trpící protanopii. U zvířat je některá z těchto poruch normální. U psa je známé, že je barvoslepý, vidí pouze červenou a žlutou barvu. Některá zvířata mají dokonce tetrachromatické vidění, tedy čtyři druhy čípků. Tímto viděním jsou obdařeny obvykle ryby, plazi a ptáci. Ale na druhou stranu jsou také živočichové, kteří dokážou rozpoznat pouze světlo a tmu nebo jsou slepí úplně.

3.3 Barvy v přírodě

Největší barevnou inspirací najdeme jednoznačně v přírodě. *„Každým dnem nám zcela zdarma předvádí, jak lze barvy harmonicky kombinovat – ukazuje nám to v každé roční době a za každého osvětlení.“* [2, str. 10]

Pro zvířata je zbarvení velmi důležité, aby se ubránili predátorům nebo naopak, aby na sebe nalákaly kořist. V severních krajích, kde je téměř celý rok sníh, žijí převážně zvířata pokrytá bílou srstí. Některá zvířata jako třeba leguáni, dokážou měnit svoji barvu podle okolního prostředí. *„I svět rostlin je neuvěřitelně bohatý na barvy, které ještě mají schopnost měnit se spolu s vegetačním cyklem.“* [1, str. 11]

Příroda se mění s ročními dobami a s ní i její barevnost. Každá roční doba má svojí dominantní barvu a díky tomu spolu typické barvy jednotlivých ročních období ladí. Pro jaro je dominantní barva žlutá, podzimu dominuje červená a pro léto a zimu je dominantní barva modrá. Podle dominantních barev každého období, pokládáme jaro a podzim k teplým barvám. Naopak léto a zimu k barvám studeným. V každém ročním období jsou zastoupeny všechny barvy, liší se jen jiným odstínem.

Jaro je typické záplavou barev, které jsou zářivé a syté, ale nebývají ostré. Odstíny pro toto období jsou veselé, jasné, teplé a s tónem sluneční žluté. Jaro

charakterizuje rozkvetlá louka, kvetoucí stromy, řepková pole a syté odstíny tulipánů, šeříků a narcisů.

Charakteristické barvy léta jsou spíše tlumené a lomené jako by byly vybledlé od horkého slunce. Jsou zde typické chladné, jemné a decentní odstíny, které působí elegantním a příjemným dojmem.

Podzimu dominují zemité, syté a teplé barvy. Typické jsou pro toto období kontrasty červené a zelené, modré a oranžové, žluté a fialové. Podzimní příroda se díky barvicímu se listí, mění do různých barevných odstínů.

Barvy zimní přírody jsou chladné až ledové. Charakterem jsou kontrasty ostrých barev a jasných odstínů. „Vedle zářivé bílé v chladném osvětlení tohoto studeného období vynikají tím více ostatní barvy: temná zeleň jehličnatých stromů, zářivá červeň bobulí, které se na keřích dočkaly zimy, žluť prvních krokusů a v neposlední řadě i oranžová barva zapadajícího slunce nad namodralými obrysy zasněžených jedlí.“ [2, str. 20]

3.4 Psychologie barev

„Barvy jsou síly, které působí na člověka a vyvolávají v něm pocity pohody nebo nelibosti, aktivitu či pasivitu.“ [3, str. 64] Jsme jimi obkloповáni a ovlivňováni už od nepaměti. Lidé, kteří jsou více citově založeni, vnímají mnohem intenzivněji to, jak na ně barvy působí.

„Německý psychiatr Ernst Kretschmer (1884-1964) rozdělil lidi do dvou skupin, na cyklotýmy a schizotýmy.“ [1, str. 20] Ve skupině cyklotýmu byli lidé otevření, snadno podléhající náladám. Ve skupině schizotýmu byli lidé pragmatičtí, se smyslem pro realitu. Tito lidé volili především studené odstíny. Naopak cyklotýmové volili teplé barvy. Další pokus, který prováděl Švýcarský psychiatr Carl Gustav Jung (1875-1961) zjistil, že extroverti preferují červenou a žlutou a naopak introverti volí modrou a zelenou.

Asi nejpopulárnější a nejvýznamnější psychologický test, vymyslel psychiatr Hermann Rorschach (1884-1922). Test je složen z deseti barevných skvrn, které vytvoříme kápnutím inkoustu na papír a následným přeložením. Tak vznikne na papíře útvar. Introverti se v testu zaměřují především na tvar a pohyb. Pro extroverti je podstatná barva.

Dalším významným psychiatrem byl Max Luscher (nar. 1923). Jeho test s barvami spočíval ve čtyřech barvách, se čtyřmi základními odstíny, doplněné o barvy doplňkové. Každá barva pak symbolizovala jednu ze čtyř lidských potřeb. Lidé v testu

řadili barvy podle oblíbenosti. V praxi se však používá Luscherův druhý test, který je přesnější. Test je složený ze sedmi barevných tabulek, na kterých jsou další políčka barev, která se skládají z dvaceti pěti odstínů. Pacient si pak musí vybrat čtyřicet tři barev a na základě jejich volby je test vyhodnocen.

Barvy se dají také přirovnat k jednotlivým povahovým typům. Patrně jako první dával barvy do souvislosti s lidskou povahou Hippokrates (asi 416-370 př. n. l.). Pro flegmatiky je barva zelená. Flegmatik je klidný, mírumilovný, pasivní. Melancholik je člověk náladový, nespolečenský, úzkostlivý, pesimistický a jeho barva je modrá. Červená barva je barva cholerika. Jeho povaha je neklidná, agresivní, impulsivní. Sangvinik má barvu žlutou. Je hovorný, společenský, vůdčí, otevřený.

Vnímání barev se s každým člověkem odlišuje. Přesto jsou obecné významy platné pro většinu lidí, bez ohledu na vzdělání nebo náboženskou příslušnost.

Modrou barvu vybírají lidé citlivý, introverti, romantici, ale i lidé, kteří jsou unavení. Modrá je barva klidu a rodinného života. Lidé odmítající tuto barvu nejsou možná spokojeni se svým životem. Nejčastěji ji odmítají mladí lidé, kteří se chtějí osamostatnit.

Zelená barva je oblíbená u lidí, kteří si stojí na svém názoru a nechtějí ustupovat. Překážky jsou pro ně výzvou. Tito lidé touží po obdivu a rádi ovládají a kontrolují druhé. „V Luscherově testu volí zelenomodrou barvu lidé houževnatí, umínění, neschopní se přizpůsobit.“ [1, str. 22] Odmítají ji lidé zklamání, nejistí nebo osoby se srdeční chorobou, pro které mohou být některé odstíny agresivní.

Červenou volí energetičtí lidé, cílevědomí, ale i lidé se sklonem k agresivitě. Odmítají ji ti, kterým chybí životní síla nebo netouží po úspěchu. Červená je symbolem odvahy a potěšením z práce.

Žlutá je teplá barva. Volí ji lidé plní nadějí a očekávání, toužící po změně. Osoby s nenaplněnými touhami barvu odmítají, je pro ně nepříjemná a agresivní.

Fialová barva patří k nezralosti duševní i citové. Oblíbená je u lidí, kteří chtějí okouzlovat ostatní a sami být okouzlováni, snílkové a romantici. Lidé nestálí a nerozhodní se sklonem k tajnůstkářství nebo uzavření do sebe. Fialová je oblíbená u lidí s hormonální změnou, jako jsou třeba těhotné ženy nebo u osob s poruchou štítné žlázy. Také je oblíbená u Afričanů a zejména u Peršanů. Odmítají ji ti, kteří touží po rodinném životě.

Hnědá barva je v oblibě u osoby toužící po odpočinku a klidu. Je spojována s tělesnými požitky. Lidé pohrdající životem v pohodlí a lidé výjimeční tuto barvu odmítají. Lhostejný postoj má člověk, jestliže je vyrovnaný.

Barva šedá je neutrální. Ten kdo si ji vybírá, o sobě nechce nic prozradit a je to alibista. Odmítaná je člověkem, který touží po vzrušení a překvapení.

Nejtmavší barvou je černá. Je upřednostňována lidmi, kteří mají vnitřní konflikt a jsou rebelující.

Podle oblíbenosti barev, která se u lidí s duševní chorobou mění, dokáže psychiatr v jednotlivých testech poměrně přesně diagnostikovat chorobu. Pacienti se schizofrenií volí nejvíce zářivé odstíny, žlutou, žlutozelenou a olivovou. Naopak pacienti s depresí preferují studené barvy v tmavých odstínech.

3.5 Symbolika barev

Asi nejvíce se symbolika barev prolíná do heraldiky. Heraldika je z latinského slova heraldus – herold a je to věda zabývající se studiem erbů. Tinkтуры jsou v heraldice barvy, které se dělí na kovy, kožešiny a barvy. Kožešiny jsou hermelín, sobol, kunina a popelčina. Kovy jsou zlato, to je barva žlutá a stříbro, barva bílá. Ostatní barvy jsou základní, nikoli pastelové. Patří sem červená, zelená, modrá, černá, někdy i purpurová, oranžová nebo tmavě rudá.

Většina významu barev je odvozena od dlouhodobého pozorování přírody. Symbolika barev se postupně času mění a je odlišná v různých kulturách nebo etnických skupinách. Modrá barva pro Evropany znamená víru, pro Číňany je to symbol nesmrtelnosti. Bílá je zase v orientu barvou smutku a v jiných kulturách je symbolem čistoty nebo světla. Číňané přidělovali barvy i světovým stranám. Císař si pak tyto barvy oblékal a čtyřikrát do roka se vydával do čtyř světových stran. I Aztékové měli světové strany rozdělené na barvy. „*V Indické symbolice znamenala sever barva žlutá (zlato), východ bílá (stříbro), jih modrá (kámen lapis lazuli), a západ patřil červené barvě (rubínu).*“ [1, str. 18]

Symbolem tepla je beze sporu červená. Symbolizuje oheň, vášně, krev nebo agresí. Římské nevěsty měly rudý závoj. Ten měl zaručit manželskou lásku a plodnost. I pravěké Venuše se potíraly červenou barvou, která znamenala plodnost. Totéž se praktikovalo i na zvířata, aby se rozmnožovali. Na egyptských domech značí červená, ochranu před požárem a plodnost domácím zvířatům. Indiáni se potírali v boji červenou barvou, odtud název rudoši. Ryšavým lidem se dříve posmívali a červená zvířata byla přisuzována děblu. Stejně tak jako barva červené v malířství symbolizuje děbla.

Zelená je barva rostlin, života a čerstvosti. Charakterizuje přírodu, jaro, radost a optimismus. V Islámské symbolice je barvou prospěchu a Prorokovy moudrosti. V čínské symbolice souvisí s bleskem a hromem. „*Aztékové vkládali do těla svých mrtvých zelený kámen, stejně jako Egyptané svého zeleného smaragdového*

skarabea, jako symbol srdce faraonova.“ [1, str. 19] Ne vždy je zelená barva pozitivním symbolem. Je také barva jedu, záře ďábla, zlé energie nebo vodníků a mimozemských civilizací.

Symbolem vzduchu, nebe a vody je barva modrá. V křesťanství je symbolem víry, čistoty Panny Marie, slitování a svěcené vody. Modrá zdůrazňuje božský původ a je přisuzována bohům. Symbolizuje klid, mír, spokojenost a má relaxační účinky na mozek. Vyjadřuje se i v negativním smyslu, kde je symbolem tajemna, horských duchů, lákajících bludiček modrým světélkem nebo jedovatých plodů a květů.

Žlutá představuje zlato a bohatství. Je to barva slunce, rozumu, zralosti a důstojnosti. V křesťanství je to zlatá svatozář nebo světlo boží. Pro císaře a krále zdůrazňovala sílu, majetek a moc. Svěcená voda byla barvena šafránem, aby dostala žlutý nádech. V Číně je zasvěcena císaři a v buddhismu je tato barva posvátná. V negativním smyslu je to barva závisti, nevěry, žárlivosti a zrady. Žlutou nosili na oděvu židé, kacíři, prostitutky, malomocní a svobodné matky jako symbol hanby a pohrdání.

Bílá symbolizuje nevinnost, čistotu, pannenství, ctnost, dokonalost a nejvyšší hodnoty společnosti. Vyjadřuje počátek i konec. V Japonsku je barvou smutku a v Číně je smuteční oblek z nebarvené látky. Indiáni považovali bělochy za bohy. Afričané zase bílou barvu obličejů za zlý duchové ze světa mrtvých. *„Bílá zvířata byla pokládána za zvěstovatele smrti a Bílá paní taktéž, ještě s připomínkou nějakého hrůzného činu.*“ [1, str. 20]

Opakem bílé je černá. Vyjadřuje tmu, zánik, smrt, smutek. Na španělském dvoře byla symbolem důstojnosti a španělská inkvizice byla oděna černě. Je barvou bohyní mateřství a plodnosti a symbolizovala ženské lůno. Ve středověku značila pokoru, odříkání a skromnost. V negativním smyslu je to neštěstí, když nám černá kočka přeběhne přes cestu, černá magie nebo špatné myšlenky, které jsou označovány jako černé.

Každá barva má pozitivní i negativní podobu a symbolika barev si často protiřečí.

3.6 Ložní povlečení

Požadavky a nároky na to v čem spíme, se s dobou mění. Hlavním požadavkem při výběru ložního povlečení je snadná údržba, příjemný materiál a v neposlední řadě také estetické ztvárnění. Současná podoba ložního povlečení je pro nás samozřejmostí a patří k základnímu vybavení každé domácnosti. Ne vždy tomu, ale tak bylo. Lidé se dříve přikrývali zvířecími kožešinami, až později byly nahrazeny textiliemi vyrobené z rostlinných vláken a srstí. První kvalitní povlečení můžeme najít až na počátku středověku. Může si ho, ale dovolit pouze šlechta a bohatí lidé. Později se ložní povlečení dávalo jako věno nevěstám a podle toho se také poznalo jak je nevěsta bohatá. Se vznikem prvních tkalcovských manufaktur na konci 18. století došlo k největšímu rozšíření povlečení. Díky tomu se postupně rozšířilo mezi všechny vrstvy.

Nepostradatelným doplňkem každého povlečení je systém zapínání. Dříve to bylo zavazování na tkalouny, dnes už si můžeme vybrat mezi zapínáním na knoflíky nebo stále oblíbenějším zapínáním na zip. Velký výběr máme také ve velikostech povlečení, které se dělí na:

standardní povlečení – skládá se z přikrývky o velikosti 140x200 cm a polštáře 70x90 cm.

prodloužené povlečení – přikrývka je prodloužená a má velikost 140x220 cm přičemž polštář zůstává standardní.

francouzské povlečení – velikost polštářů je standardní a rozměry přikrývky jsou nejčastěji 240x200 cm.

prodloužené francouzské povlečení – velikost přikrývky je 240x220 cm můžeme se, ale setkat i s velikostí 200x220 cm.

povlečení do postýlky – nejčastější velikost přikrývky je 90x130 cm a polštáře 40x60 cm.

Nejpoužívanější velikost povlečení je standardní a díky zvyšující se výšce populace se dostává stále častěji do obliby prodloužené povlečení.

3.7 Noční prádlo

Noční prádlo nosí většina z nás bez rozdílu na věku nebo pohlaví a je nedílnou součástí našeho života. Měli bychom na něj tedy klást oprávněně vysoké nároky, protože v něm trávíme až jednu třetinu dne. Noční prádlo by mělo být pohodlné a zároveň by mělo splňovat určité estetické ztvárnění.

Noční prádlo jako takové můžeme rozdělit na pyžama a noční košile. Noční košile se od pyžama liší tím, že je tvořena jedním kusem oblečení. Pyžamo je tvořeno horním a spodním dílem přičemž spodní díl je kalhotového střihu.

Už v 7. století můžeme najít první zmínky o spaní v košilích. Koncem 13. století se začaly objevovat stále více noční košile a v Čechách je první zmínka roku 1492 o „sukni ložničné“. Do této doby všichni spali v oblečení, ve kterém byli přes den, anebo spali nazí. V noční košili spali i muži s jedním rozdílem, že pánská košile byla kratší než dámská.

Košile rozdělujeme podle střihu na:

tričkové – košile trikového střihu

klasické – velikost je dlouhá nebo střední s dlouhými rukávy

košilové – jsou bez rukávů a pouze dámské

pyžamové kabátky – délka je do půli stehů a jsou pouze pánské

historizující – široká košile s bílého plátna

Dnes je noční košile nejvíce oblíbená u žen a je běžným druhem nočního prádla.

Na začátku 20. století se začalo stále více rozšiřovat pánské pyžamo, do té doby byla košile jediným druhem nočního prádla. Pyžamo bylo převzato z Indie, kde podobný oděv byl typickým oblečením pro denní nošení. Na začátku 20. století vzniká dámské pyžamo, které je na rozdíl od toho pánského zdobené krajkou a je vyrobeno z jemnějších materiálů, jako je hedvábí nebo bavlna. V 50. letech se zrodil styl „baby doll“ díky oblíbeným a módním pyžamovým párty. Tento styl krátkých šortek, nabíraného topu a balónových rukávů je aktuální i dnes s výjimkou kdy rukávy vystřídal ramínka.

Pyžama rozdělujeme podle střihu na:

tričkové- rukávy a nohavice jsou krátké nebo dlouhé

klasické- horní díl je košilového střihu, rukávy a nohavice jsou dlouhé

ostatní- kombinace vrchního a spodního dílu

V dnešní době je pyžamo běžnou součástí nočního prádla. Nosí je muži i ženy, ale větší oblibě se těší u mužů.

4 Výtvarný vývoj

4.1 Barva

Hlavním prvkem, který spojuje celou práci, je barva. Barvy nás inspirují a ovlivňují více než bychom řekli. Proto bychom si měli důkladně vybírat, jaké barvy použijeme pro který interiér. Pro ložní povlečení a oděvní kolekci, která je určená ke spánku, byly vybrány odstíny modré a zelené. Modrá barva uklidňuje, uvolňuje, vybízí ke klidu a vyvolává pocit důvěryhodnosti. Zelená barva působí na duševní rovnováhu, má tišící účinky a uklidňuje nervovou soustavu. Obě tyto barvy jsou studené a tak je celá ložní kolekce navrhovaná pro letní měsíce, kdy teploty dosahují vysoko nad nulou a my se tak rádi duševně zchladíme po náročném dni. Pár ložního povlečení a oděvní kolekce se skládá ze dvou barevných kompozic (obr. 1, obr. 2), přičemž jeden odstín je použit v obou kompozicích.



Obr. 1 – barevná kompozice č. 1

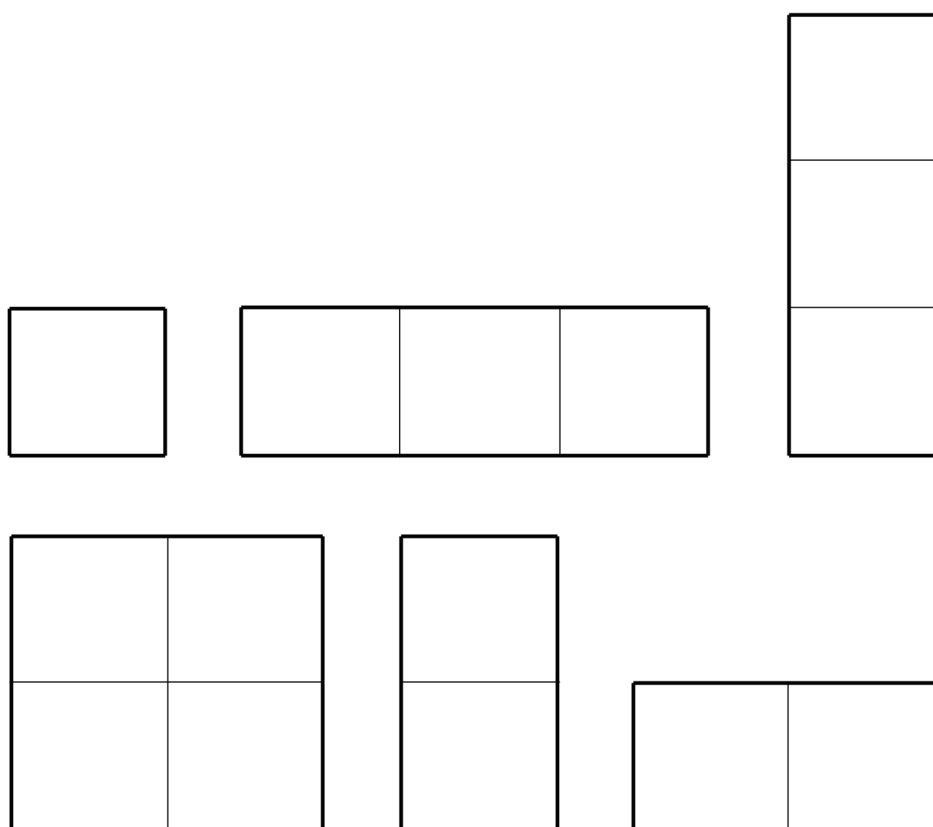


Obr. 2 – barevná kompozice č. 2

4.2 Tvar

Tvary můžeme rozdělit do dvou základních kategorií. Na tvary organické a geometrické. Geometrický tvar je každý tvar, který má pravidelnou konturu a jeho rozměry jsou matematicky přesné. Pravidelné tvary se v přírodě vyskytují jen velmi zřídka a díky tomu jim lidé od pradávna dávali symbolickou hodnotu.

Čtverec je díky své pravidelnosti symbolem dokonalosti, solidnosti, organizovanosti, racionálního myšlení a pořádku. Pro tyto symbolické vlastnosti byl čtverec vybrán jako základ členění předních dílů oděvní kolekce nočního prádla a ložního povlečení. U nočního prádla se přední část skládá pouze ze čtverců, kdy u jednotlivého oděvu má čtverec jinou velikost. U ložního povlečení je základem čtverec, který je skládán vedle sebe, a díky tomu vznikají obdélníky a čtverce o jiných velikostech (obr. 3).



Obr. 3 – tvary pro ložní povlečení

Tvary dále můžeme dělit na:

otevřené tvary – naznačují neukončenost (např. půlkruh)

uzavřené tvary – jsou vnímány jako dokonalé a soběstačné

aktivní tvary – evokují pohyb a směřují do výše

pasivní tvary – jsou stabilní a nehybné, směřují do šíře

statické a dynamické tvary – vykazují sílu a energii a díky dynamice jsou nepravidelné a nevyvážené.

4.3 Materiál

Pokud si vybíráme ložní povlečení nebo noční prádlo, dáme určitě na to z jakého materiálu je vyrobeno. K nejžádanějším materiálům ložního povlečení je krep, satén a flanel.

Povlečení z bavlny je klasické a oblíbené. Je šetrné k pokožce a z hlediska údržby je praktické. Může se prát při vysokých teplotách, což zaručuje hygieničnost. Kromě toho si můžeme vybrat povlečení ze směsi bavlny a polyesteru. Toto povlečení se nemusí žehlit a je stálobarevné.

V současné době je stále více oblíbené krepové povlečení, které nabízí řadu výhod. Nemusí se žehlit, zachovává si hebkost, tvarovou stálost a krásný vzhled, kromě toho má vysoké savé vlastnosti.

Flanelové povlečení nás příjemně zahřeje díky své hustotě a také více ochrání polštář a přikrývku.

Z dob minulých se zpátky vrací lněné povlečení s výjimkou, že dnes je měkčí a častým praním bude ještě měknout. Dříve bylo lněné povlečení výsadou chudých domácností, dnes jeho neutrální vzhled umožňuje použití do ložnic všech stylů a barev.

Pro tuto bakalářskou práci byl zvolen jako materiál ložního povlečení, ale i oděvní kolekce, satén z polyesterových vláken. Při výběru materiálu byly rozhodující hlavně charakteristické vlastnosti.

Jedna z jeho rozhodujících vlastností je, že satén je chladivý a tak se dobře hodí pro použití do celé kolekce, která je navrhovaná pro letní měsíce. Dále je typickým svým leskem a díky tomu nám tvoří krásné a zajímavé nuance jednotlivých barev. Mimo jiné je satén splývavý, hustá tkanina malé hmotnosti s hladkým povrchem, tkaná v atlasové vazbě s převážně nekonečných vláken z dlouhých tenkých jemně česaných přízí. Vlákna jsou z přírodního hedvábí, viskózy, polyesteru nebo polyamidu. Satén může být i s podílem elastanu, který mu dává pružnost. Kromě ložního povlečení a nočního prádla se satén používá na dámské společenské šaty, ale i pro dekorační účely.

Ložní povlečení se vyrábí i z kombinace bavlny a saténu. Bavlněný satén se oproti klasickému saténu neelektrizuje, neklouže, ale ani nechladí. Jinak je tento materiál velmi příjemný na dotek a pokožku. Bavlněný satén se tká v atlasové vazbě s přízí z bavlny.

Kromě tkaného saténu existuje také satén pletený. Použití je třeba u dámského spodního prádla. Dá se, ale kombinovat s jinými vazbami. Příkladem je trikotová vazba, kdy vzniká méně pružná pletenina používaná na košile.

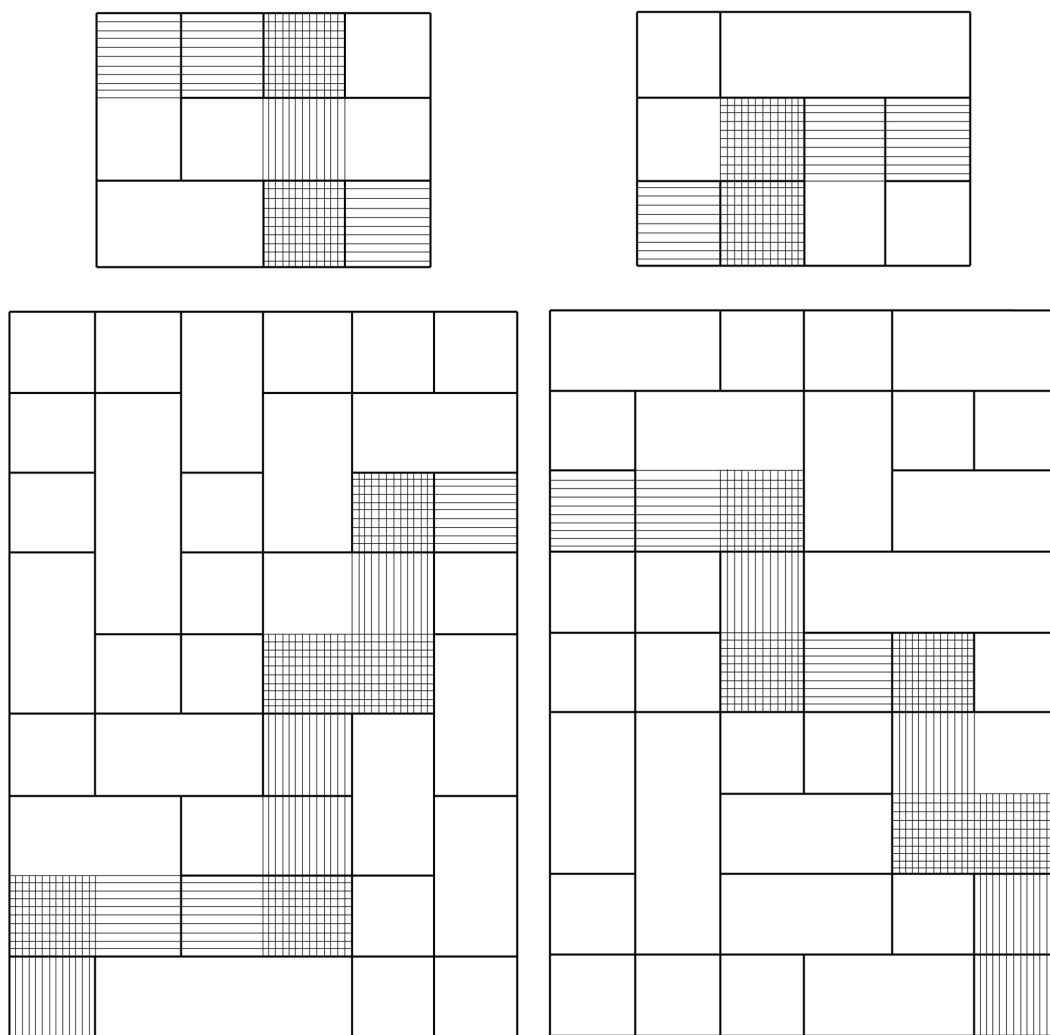
Noční prádlo je nejčastěji vyrobeno z bavlněného nebo směsového úpletu popřípadě z bavlněné, směsové či syntetické tkaniny. U historizující noční košile je materiál z lněné tkaniny.

5 Realizace

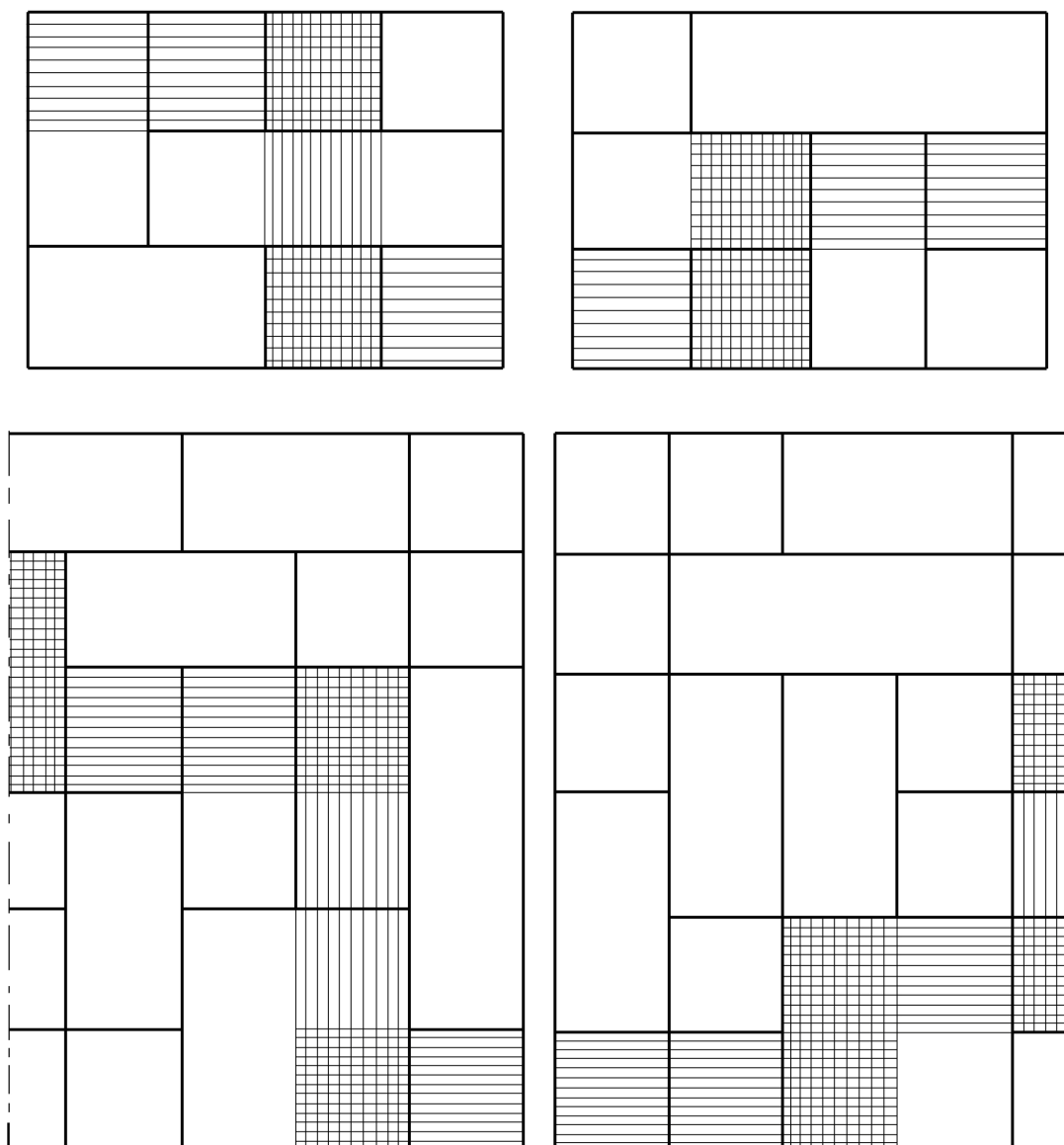
5.1 Konečný vzhled ložního povlečení

Bakalářskou práci tvoří dvě ložní povlečení, které jsou na předním díle tvarově členěny. Pro každé povlečení je navržena jiná tvarová a barevná kompozice (obr. 6, obr. 7). Kromě členění je na předním díle prošívání (obr. 4), které na sebe navazuje i po složení přikrývky (obr. 5) a spojuje tak obě povlečení. Prošívání je zvoleno z důvodů, kdy ložní povlečení nemusíme vnímat jenom vizuálně, ale i hmatem. Zádní díly povlečení jsou bez tvarového členění a prošívání, ve stejné barvě. Toto řešení je z praktických důvodů, kdy bychom měli spát na polštáři s hladkým povlakem, abychom neměli otlačené případné prošívání nebo členění na obličej.

5.2 Návrhy ložního povlečení



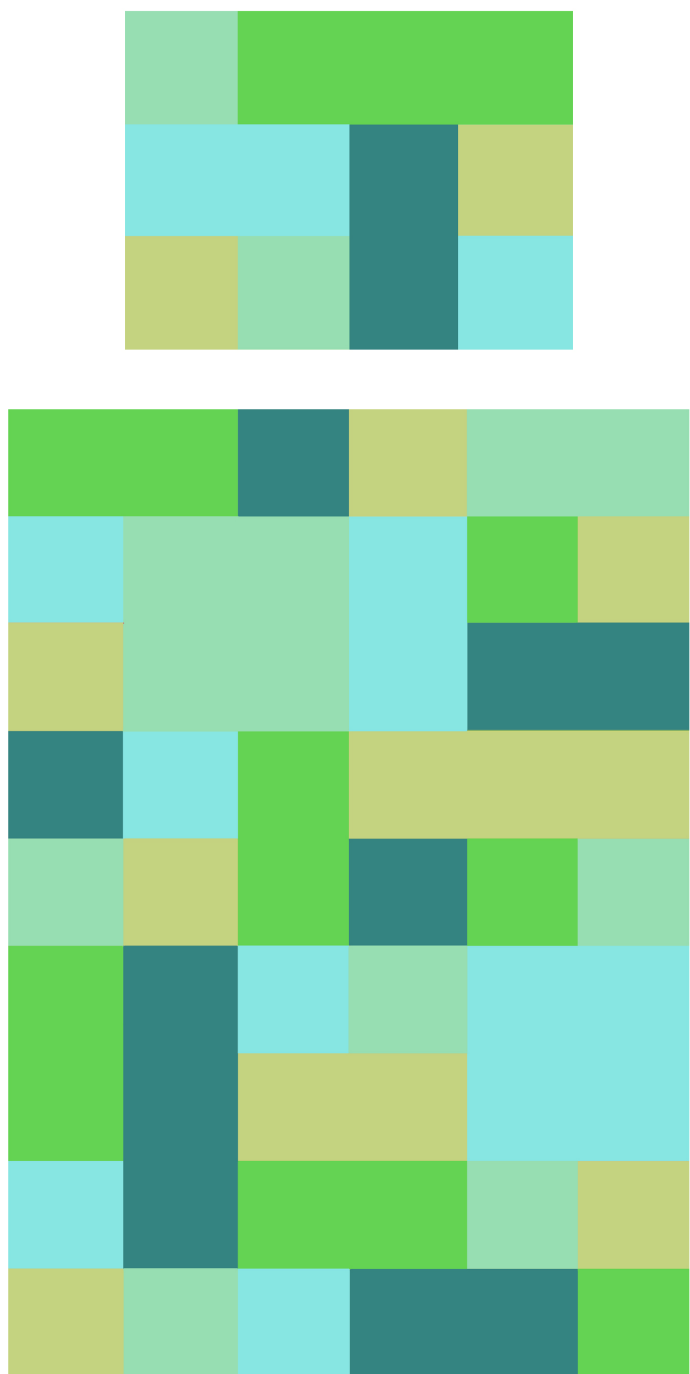
Obr. 4 – návrh prošívání rozložené přikrývky



Obr. 5 – návrh prošívání po složení přikrývky



Obr. 6 – tvarová a barevná kompozice 1. povlečení



Obr. 7 – tvarová a barevná kompozice 2. povlečení

5.3 Konečný vzhled nočního prádla

Celá oděvní kolekce ložního prádla je navržena tak, abychom se v ní cítili dobře a nijak nás neomezovala. Noční prádlo je určené pro letní měsíce a tak střihově odpovídá nárokům pro tento čas. Kolekce se skládá ze tří oděvů, z toho je jedno pyžamo (obr. 8) a dvě noční košile (obr. 9, obr. 10). Každý oděv je na předním díle tvarově a barevně členěný, přičemž jedna z košil a pyžamo jsou ve stejné barevné kompozici. Zadní díly jsou hladké ve stejných barvách.

Noční košile jsou košilového střihu tedy bez rukávů na ramínka. Délka obou košil je krátká.

Střih pyžama vychází ze stylu baby doll a je tedy tvořen z krátkých šortek a topu na ramínka.

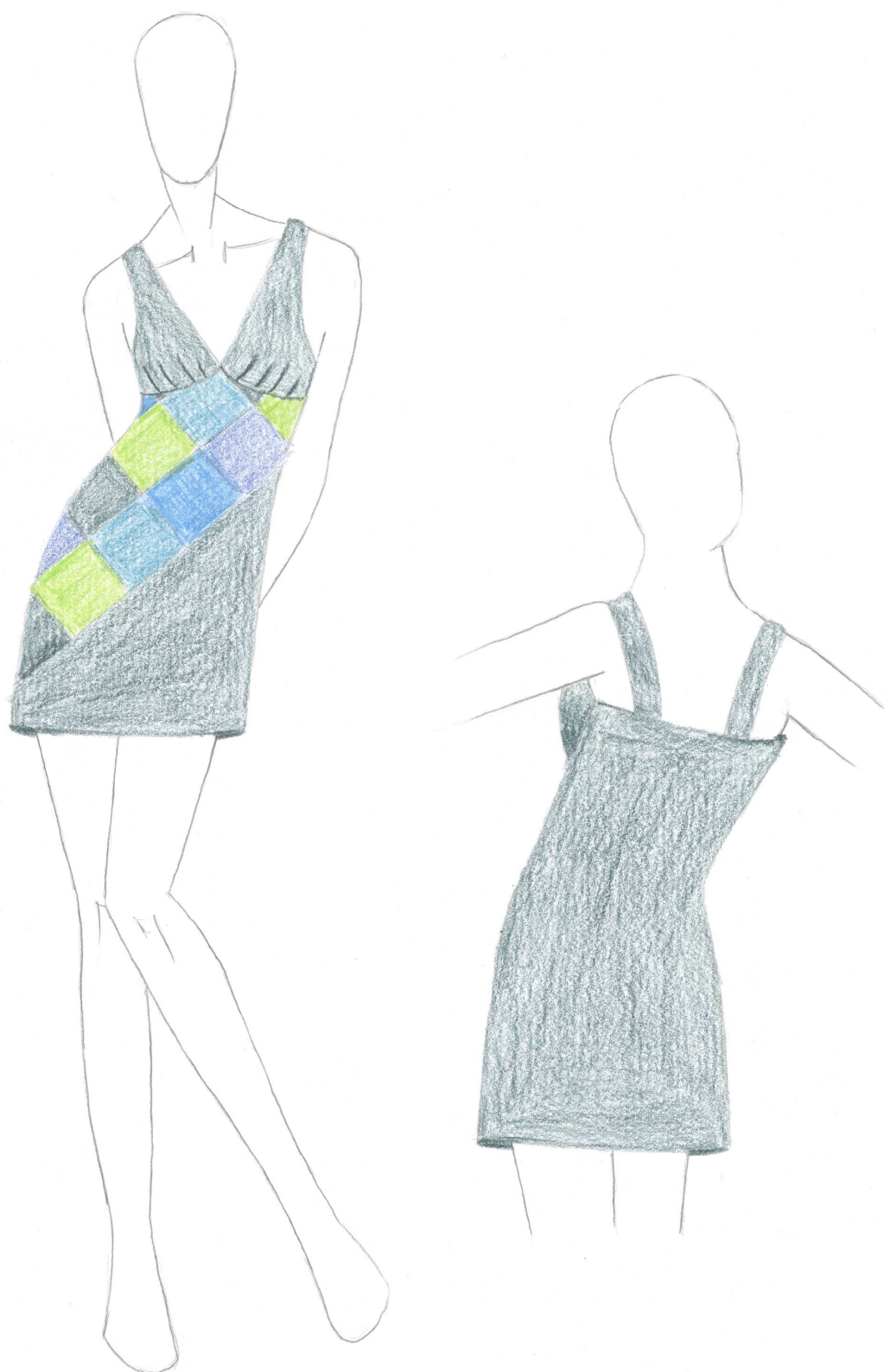
5.4 Návrhy nočního prádla



Obr. 8 – návrh pyžama



Obr. 9 – návrh noční košile č. 1

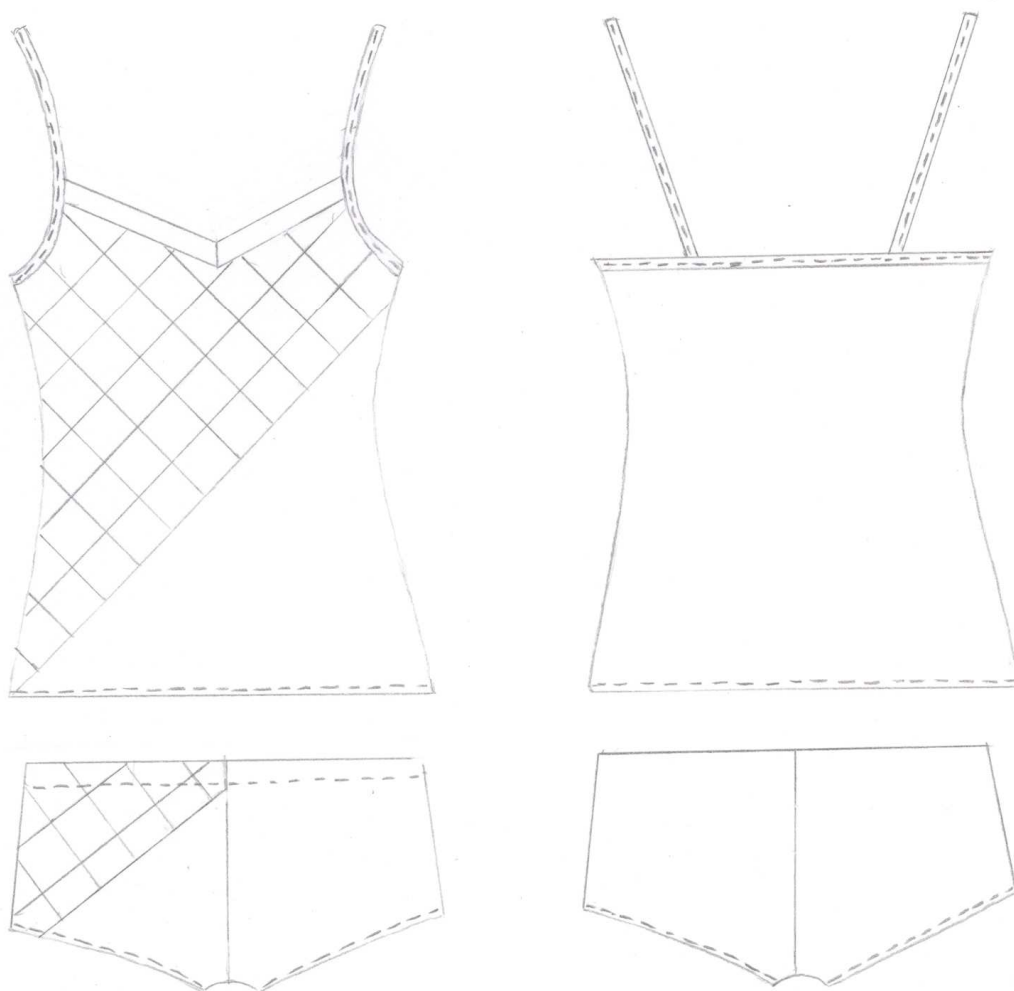


Obr. 10 – návrh noční košile č. 2

5.5 Technický popis

5.5.1 Pyžamo

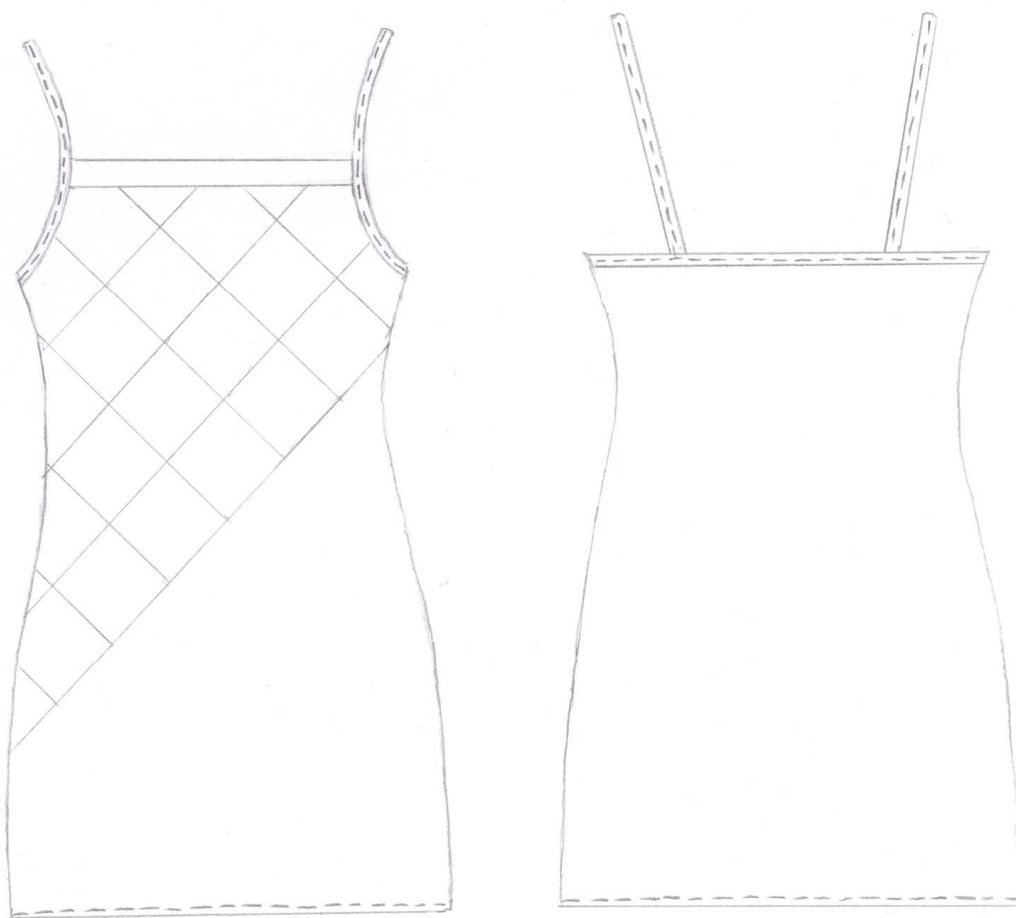
Na spodním pravém a horním předním díle pyžama je tvarové členění ze sešitých čtverců o velikosti 6x6 cm. Přední výstřih horního dílu je klínového tvaru, do kterého je vložena vsadka ze stejného materiálu. Okraj zadního horního dílu je začištěný lemem. Spodní díl je v horním okraji uchycen pruženkou a začištěný dvakrát podehnutým obrubovacím švem. Dolní okraje horního i spodního dílu pyžama jsou začištěny obrubovacím švem. Horní díl pyžama je s prádlovými ramínky (obr. 11).



Obr. 11 – technický nákres pyžama

5.5.2 Noční košile č. 1

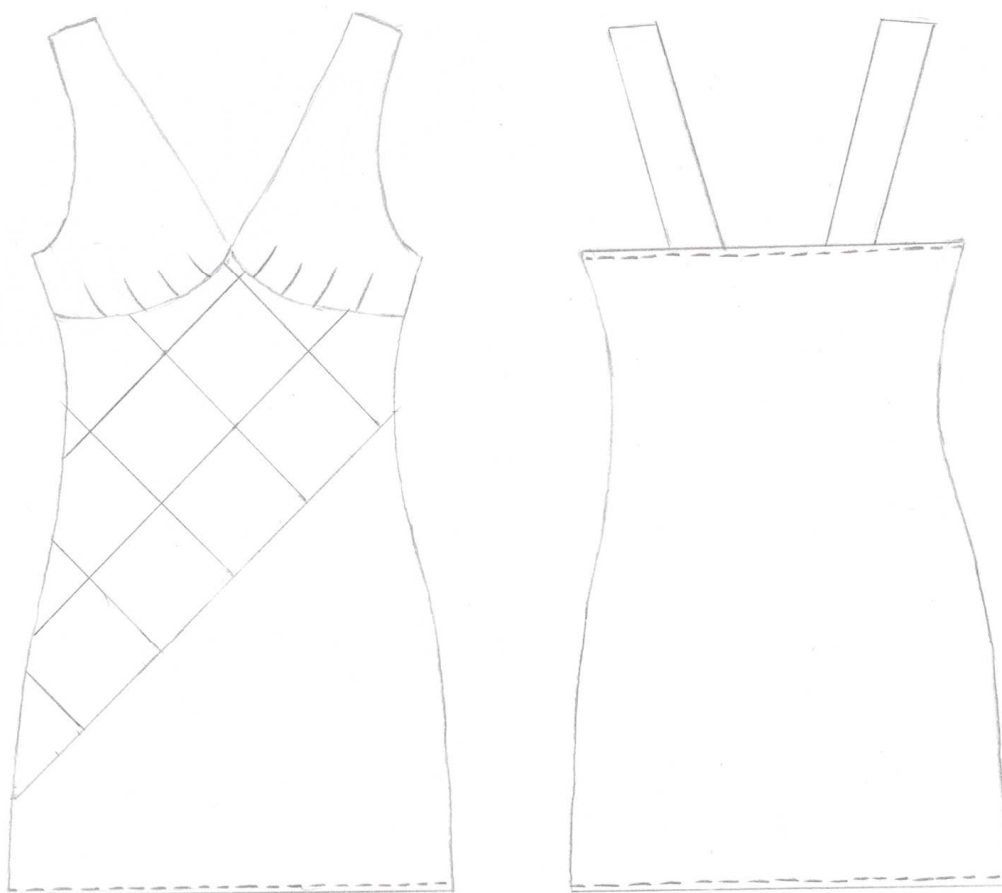
Na předním díle noční košile je tvarové členění ze sešitých čtverců o velikosti 9x9 cm. Přední výstřih je čtvercového tvaru, do kterého je vložena vsadka ze stejného materiálu. Okraj zadního horního dílu je začištěný lemem. Délka noční košile je krátká. Dolní okraj je začištěný obrubovacím švem. Noční košile je s prádlovými ramínky (obr. 12).



Obr. 12 – technický náčrt noční košile č. 1

5.5.2 Noční košile č. 2

Na spodním předním díle noční košile je tvarové členění ze sešitých čtverců o velikosti 12x12 cm. Přední výstřih je klínového tvaru. Okraj zadního horního dílu je začištěný dvakrát podehnutým obrubovacím švem. Horní přední díly a ramínka jsou vypodšívkovány z vrchového materiálu. Délka noční košile je krátká. Dolní okraj je začištěný obrubovacím švem (obr. 13).



Obr. 13 – technický náčrt noční košile č. 2

5.5.3 Ložní povlečení

Povlečení je ve standardních rozměrech kdy přikrývka je o velikosti 140x200 cm a polštář o velikosti 70x90 cm. Povlečení má zipový uzávěr jelikož vysoká klouzavost saténu způsobuje časté rozepínání knoflíku. U polštářů se zip nachází na boční straně a v dolním okraji je u přikrývky.

Celý přední díl obou povlečení je tvarově členěný a prošíváný. Prošití je ve vázaném stehu dvounitném v délce 1mm. Zadní díly povlečení jsou hladké a ve stejné barvě. Přední díl povlečení splňuje funkci estetickou a zadní díl funkci praktickou.

6 Údržba

Ač se to nezdá, tak každý dospělý člověk vypotí během noci až několik decilitrů vody. Proto bychom neměli podceňovat pravidelnou údržbu ložního povlečení, ale také oděvu, ve kterém spíme, tedy nočního prádla.

Každé ložní povlečení bez ohledu na to z jakého je materiálu bychom měli prát obrácené a zapnuté na rubovou stranu. Tento postup zaručuje dlouhodobou životnost a krásný vzhled. Také výběr pracího prostředku může ovlivnit kvalitu povlečení. Povlečení a noční prádlo vyrobené ze saténu bychom měli tedy prát v pracích prostředcích určených pro jemné praní nejlépe v gelové konzistenci. Satén se pere při nižších teplotách kolem 40 °C a prací program by měl být navolen s jemným odstředěním. Sušení saténu se nedoporučuje sušit v sušičce na prádlo, stačí ho volně zavěsit.

7 Závěr

Při tvorbě ložního povlečení a nočního prádla jsem vycházela z všeobecně známých požadavků, kdy každý z nás klade důraz na estetické ztvárnění, ale i určitou praktičnost výrobku. Tyto dvě vlastnosti jsem se snažila zkombinovat tak, abychom se cítili ať už v ložním povlečení nebo nočním prádle příjemně po duševní a fyzické stránce. Duševní stránku by měla podpořit hlavně zvolená barevnost, kdy se příjemnými barvami nemusíme obklopovat jenom výmalbou na zdech, ale i na tom co máme na sobě.

Myslím si, že vzniklé ložní povlečení a oděvní kolekce nočního prádla poskytuje maximální pohodlí, komfort a dokáže uspokojit každého majitele po všech stránkách.

8 Seznam citací

[1] Fořtová, K.: Barvy v bytě, Era, 2005

[2] Watermannová, G.: Barvy pro váš byt, Ikar, 2003

[3] Prokopová, H.; Pidrová H.: Ložnice, Era, 2008

9 Použitá literatura

Parramón, J.: Teorie barev, Svojtka a Vašut, 1995

Fořtová, K.: Barvy v bytě, Era, 2005

Watermannová, G.: Barvy pro váš byt, Ikar, 2003

Buckley, A.: Barevná harmonie 2, Slovart, 2009

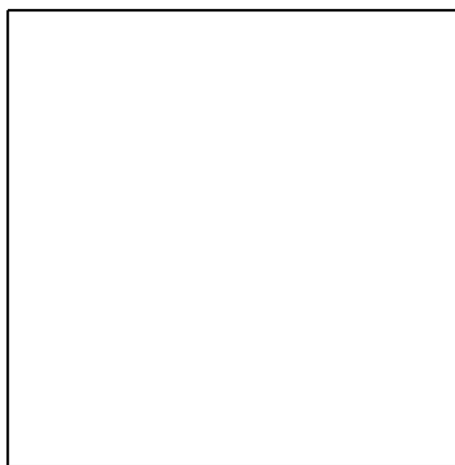
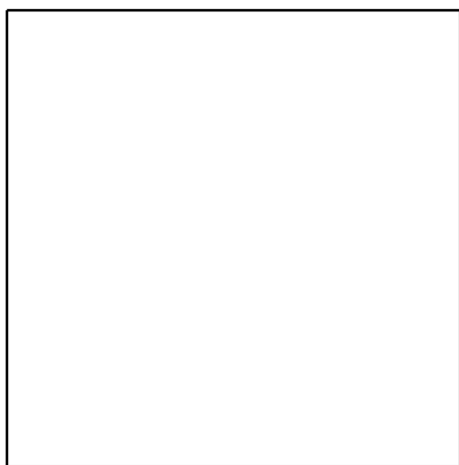
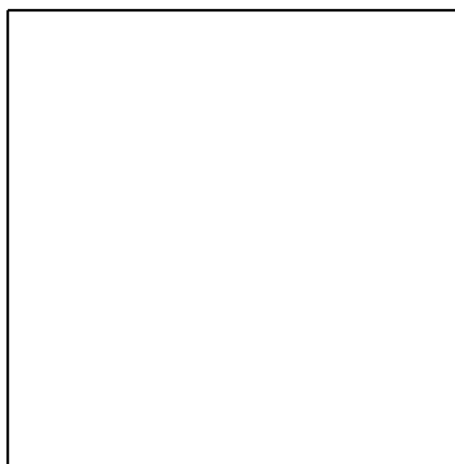
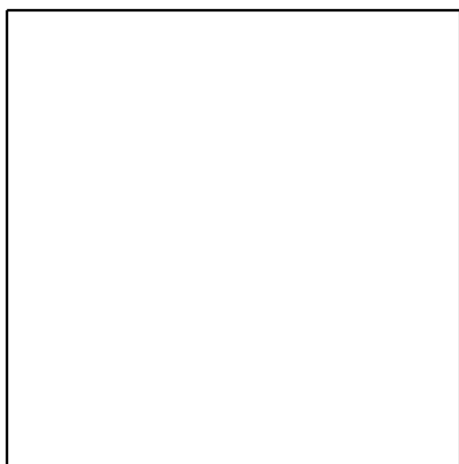
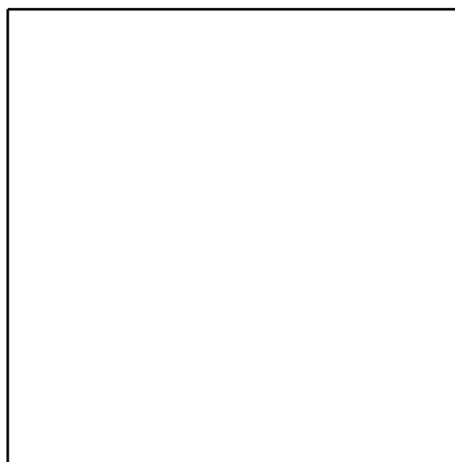
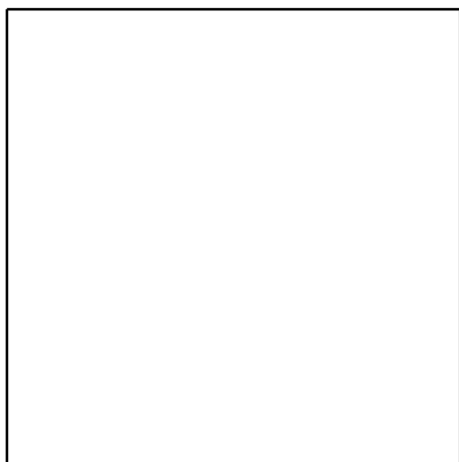
Prokopová, H.: Pidrová H.: Ložnice, Era, 2008

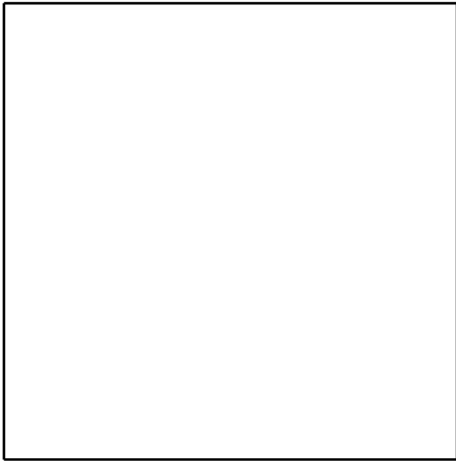
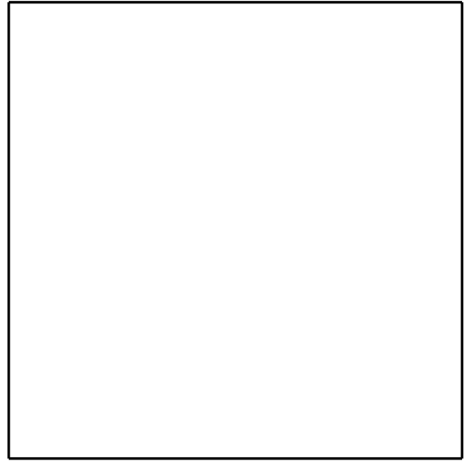
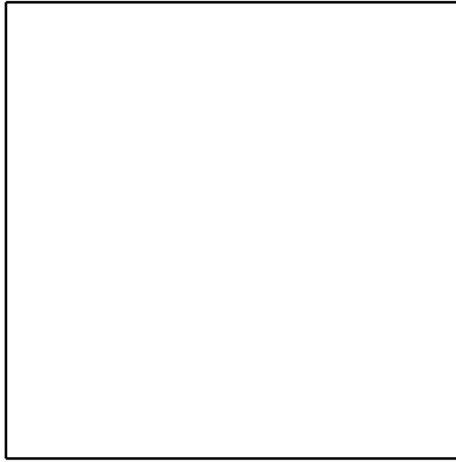
Baudot, F.: Móda století, Ikar, 2001

10 Přílohy

| | | |
|------|---|----|
| 10.1 | Vzorník materiálů pro ložní povlečení a oděvní kolekci..... | 37 |
| 10.2 | Fotografická příloha ložního povlečení..... | 39 |
| 10.3 | Fotografická příloha Pyžama..... | 46 |
| 10.4 | Fotografická příloha noční košile č. 1..... | 52 |
| 10.5 | Fotografická příloha noční košile č. 2..... | 58 |

10.1 Vzorník materiálů pro ložní povlečení a oděvní kolekci





11.2 Fotografická příloha ložního povlečení

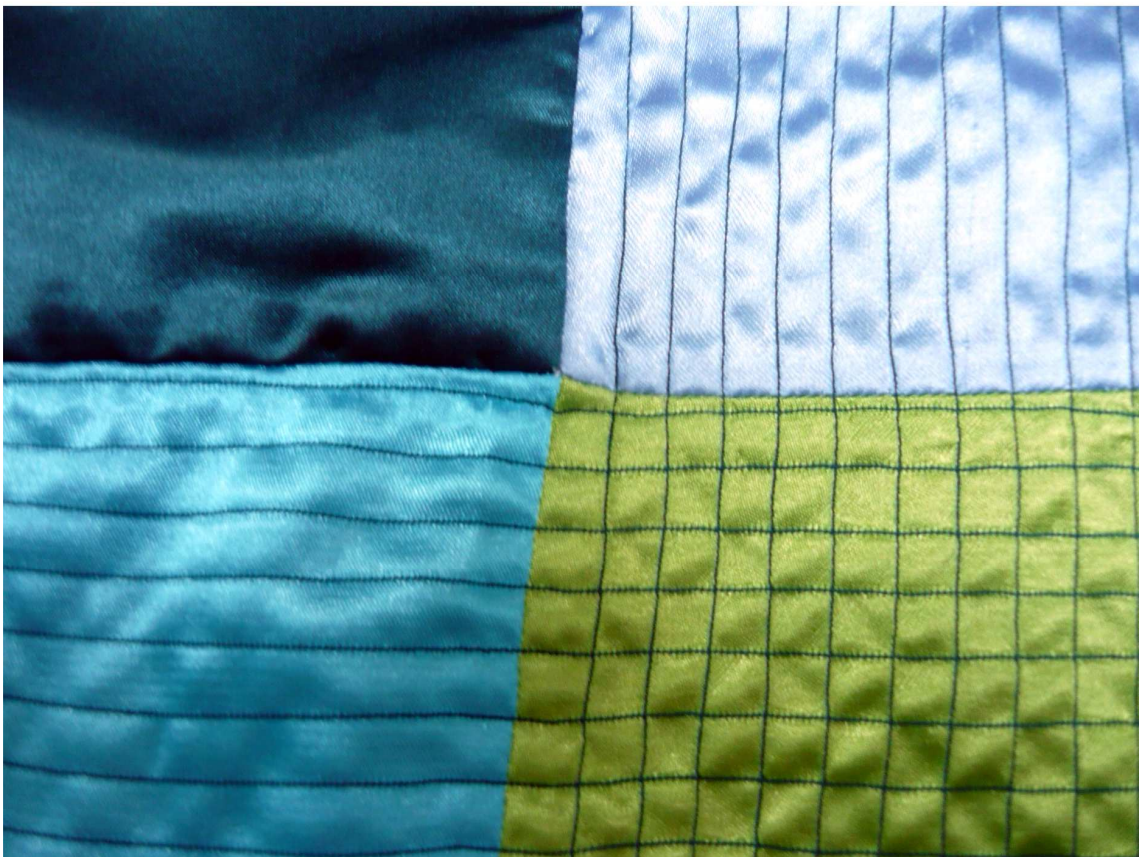
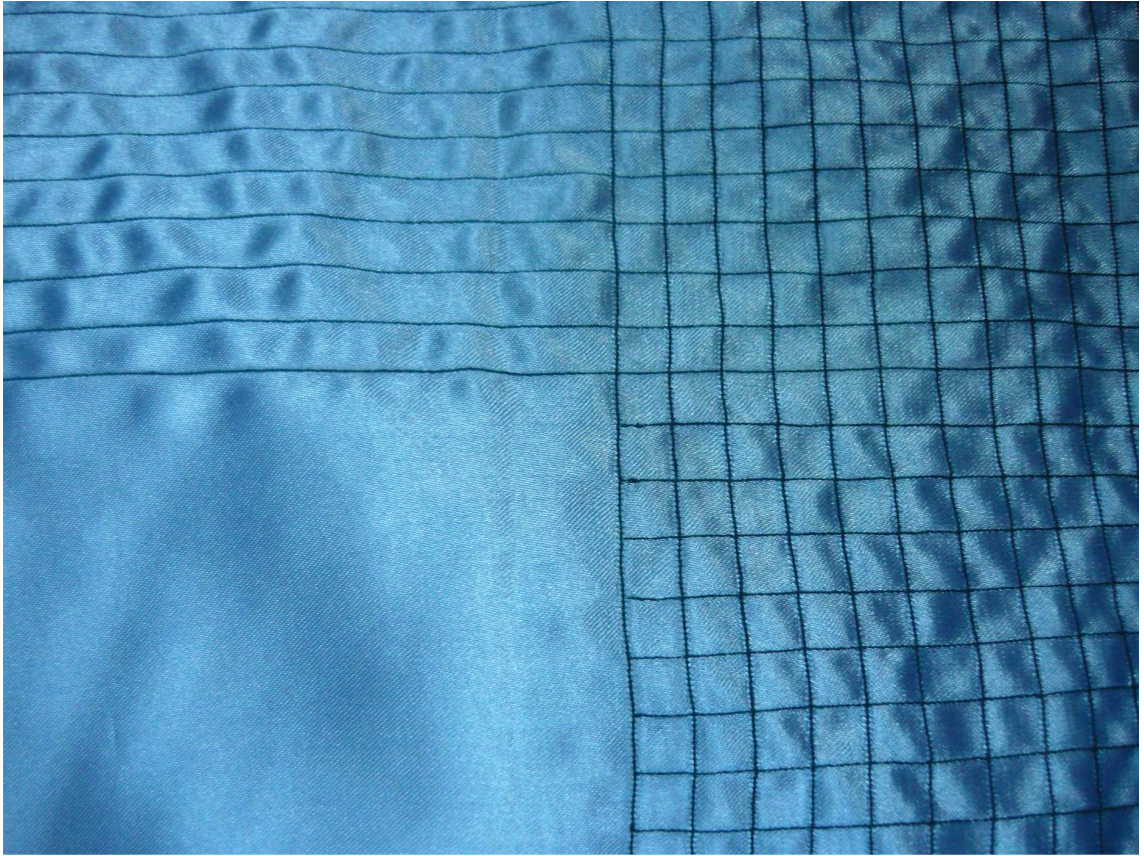












11.3 Fotografická příloha Pyžama











11.4 Fotografická příloha noční košile č. 1











11.4 Fotografická příloha noční košile č. 2









